

SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

lietās Nr. 2024-16-01 un Nr. 2024-25-01

Rīgā

2025. gada 13. maijā

Satversmes tiesa rīcības sēdē šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis, Anita Rodiņa, Jautrīte Briede, Veronika Krūmiņa, Mārtiņš Mits un Juris Juriss,

izskatījusi materiālus lietās:

1) Nr. 2024-16-01 “Par 2024. gada 11. janvāra likuma “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā” 4. panta, ciktāl ar to Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 3. panta pirmā daļa papildināta ar 8. punktu un otrās daļas 4. punkts izteikts jaunā redakcijā, un 19. panta, kā arī Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 3. panta piektās daļas 3. punkta, ciktāl tas attiecas uz šā likuma 3. panta otrās daļas 4. punktā norādītajām piedevām, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem” (turpmāk – lieta Nr. 2024-16-01);

2) Nr. 2024-25-01 “Par 2024. gada 11. janvāra likuma “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā” 4. panta, ciktāl ar to Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 3. panta pirmā daļa papildināta ar 8. punktu un 3. pants papildināts ar 5.¹ daļas 3. punktu, un 19. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem” (turpmāk – lieta Nr. 2024-25-01),

konstatēja:

1. Lietā Nr. 2024-16-01, tāpat kā lietā Nr. 2024-25-01 Satversmes tiesai jāvērtē, vai Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. panta pirmajiem trim teikumiem atbilst 2024. gada 11. janvāra likuma “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā” (turpmāk – Grozījumi) normas, kas no 2025. gada 1. janvāra aizliedza laist tirgū elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus un tabakas aizstājējproduktus (turpmāk – Produkti), kas satur aromatizētājus, izņemot tos, kas rada tabakas smaržu vai garšu. Tāpat abas šajās lietās Satversmes tiesai jāvērtē Grozījumu pielikuma, kurā norādīts to aromatizētāju saraksts, kuri rada tabakas smaržu vai garšu un kurus atļauts pievienot Produktiem, atbilstība Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem. Lietā Nr. 2024-16-01 papildus apstrīdēta arī Grozījumu normas, kuras ietekmē no 2024. gada 1. augusta aizliegtus laist tirgū elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus, kuru sastāvā ir konkrētas piedevas, kas atvieglo ieelpošanu vai nikotīna uzņemšanu, atbilstība Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem. Savukārt lietā Nr. 2024-25-01 papildus apstrīdēta arī Grozījumu normas, kas noteic maksimāli pieļaujamo nikotīna koncentrāciju tabakas aizstājējproduktā, atbilstība Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem, kā arī Grozījumu normas, kas regulē aromatizētāju pievienošanu šādam produktam, atbilstība Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Lai gan sakrīt tikai daļa no abās lietās apstrīdētajām normām, visas šīs apstrīdētās Grozījumu normas regulē Produktu sastāva ierobežojumus. Arī pieteikumos, pēc kuriem ierosinātas lietās Nr. 2024-16-01 un Nr. 2024-25-01, ietvertais juridiskais pamatojums ir līdzīgs. Lietu Nr. 2024-16-01 un Nr. 2024-25-01 vienlaicīga izskatīšana veicinātu to vispusīgu un ātru iztiesāšanu, tādā veidā nodrošinot procesuālās ekonomijas principu.

Tādēļ abas lietas apvienojamas vienā lietā.

2. Gan lieta Nr. 2024-16-01, gan lieta Nr. 2024-25-01 tika ierosināta pirms tajās apstrīdētās normas stājās spēkā. Saskaņā ar Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma pārejas noteikumu 16., 23. un 24. punktu laikā, kamēr

lietas tika sagatavotas izskatīšanai, apstrīdētās normas ir stājušās spēkā. Šis apstāklis ņemams vērā, piešķirot apvienotajai lietai Nr. 2024-16-01 nosaukumu.

3. Satversmes tiesas tiesnesis Mārtiņš Mits atzinumā par lietas Nr. 2024-16-01 sagatavošanu izskatīšanu izteicis priekšlikumu skatīt šo lietu rakstveida procesā. Arī Satversmes tiesa tiesnese Irēna Kucina izteikusi priekšlikumu lietu Nr. 2024-25-01 izskatīt rakstveida procesā.

4. Satversmes tiesā 2025. gada 24. aprīlī iesniegts pieteikuma iesniedzējas MASS Industry SIA lūgums Satversmes tiesai izskatīt lietu Nr. 2024-25-01 mutvārdu procesā, kā arī par pieaicinātajām personām lietā atzīt arī biedrību "BEZDŪMU NOZARES ASOCIĀCIJA", biedrību "Tradicionālo un bezdūmu tabakas izstrādājumu apvienība", biedrību "Beztabakas produktu asociācija", Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, biedrību "LATVIJAS DEGVIELAS TIRGOTĀJU ASOCIĀCIJA" un Stokholmas ekonomikas augstskolas Rīgā *Prof. Dr. rer. pol.* Arni Sauku.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 22. panta desmito daļu Satversmes tiesa rīcības sēdē lemj par procesa veidu, tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu tiesas sēdē. Savukārt šā likuma 28.¹ panta pirmā un 1.¹ daļa nosaka kritērijus, kas jāņem vērā, lemjot par lietas izskatīšanu rakstveida procesā vai tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos. Proti, lietas dalībnieka lūgums pats par sevi nevar būt pamats noteikta lietas izskatīšanas procesa veida noteikšanai, jo Satversmes tiesai, lemjot par lietas izskatīšanas procesa veidu, jāņem vērā Satversmes tiesas likumā noteiktie kritēriji.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 2. punktu un desmito daļu un Satversmes tiesas reglamenta 93. punktu pieaicinātās personas noteic Satversmes tiesas tiesnesis, kurš sagatavo lietu izskatīšanai, vai Satversmes tiesa rīcības sēdē, ja nolemts lietu skatīt tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos, vai tiesas sēdē. Vairāku Pieteikuma iesniedzējas MASS Industry SIA lūgumā norādīto personu viedokļi ir atspoguļoti publiski pieejamos materiālos, turklāt lietai ir pievienoti pietiekami materiāli, lai sekmētu tās vispusīgu un objektīvu izskatīšanu, tāpēc nav nepieciešams noteikt papildus pieaicinātās personas.

Apvienotajai lietai Nr. 2024-16-01 pievienotie dokumenti ir pietiekami, lai izspriestu lietu rakstveida procesā. Izvērtējusi lietas iespējamo ietekmi uz tiesību sistēmu, konstitucionālo institūciju savstarpējām attiecībām, līdzšinējo Satversmes

tiesas judikatūru un valsts budžetu, Satversmes tiesa secina, ka apvienotā lieta Nr. 2024-16-01 izskatāma rakstveida procesā.

Ņemot vērā minēto, pieteikuma iesniedzējas MASS Industry SIA 2025. gada 24. aprīļa lūgums ir noraidāms.

5. Pēc lietas Nr. 2024-25-01 nodošanas izskatīšanai Satversmes tiesā ir saņemta pieprasītā informācija no Veselības ministrijas, Valsts policijas un Valsts ieņēmumu dienesta. Lai sekmētu apvienotās lietas Nr. 2024-16-01 vispusīgu un objektīvu izskatīšanu, saņemtā informācija ir pievienojama lietas materiāliem.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta sesto un desmito daļu, 25. panta pirmās daļas 1. punktu, 28.¹ panta pirmo un 1.¹ daļu, kā arī Satversmes tiesas reglamenta 80. un 100. punktu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Apvienot lietas Nr. 2024-16-01 un Nr. 2024-25-01 vienā lietā.

2. Apvienotajai lietai Nr. 2024-16-01 piešķirt nosaukumu “Par Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 3. panta pirmās daļas 8. punkta, 3. panta 5.¹ daļas 3. punkta un pielikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem, kā arī Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 3. panta otrās daļas 4. punkta un 3. panta piektās daļas 3. punkta, ciktāl tas attiecas uz šā likuma 3. panta otrās daļas 4. punktā norādītajām piedevām, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem”.

3. Izskatīt apvienoto lietu Nr. 2024-16-01 rakstveida procesā pilnā tiesas sastāvā 2025. gada 25. septembrī plkst. 10.00 Satversmes tiesas ēkas 210. telpā (Jura Alunāna ielā 1, Rīgā).

4. Noraidīt pieteikuma iesniedzējas MASS Industry SIA 2025. gada 24. aprīļa lūgumu.

5. Pievienot apvienotās lietas Nr. 2024-16-01 materiāliem no Veselības ministrijas, Valsts policijas un Valsts ieņēmumu dienesta saņemto informāciju.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētāja

Irēna Kucina